

Dobrý den,

v příloze posílám svou reakci na udělení anticeny. Obecně si skutečně, myslím, že děláte užitečnou práci a fandím vám. Zároveň se však obávám, že jste si tentokrát nezvolili nejvhodnější terč - viz příloha. Na druhou stranu je možné, že tím povzbudíte potřebnou diskusi o závažném tématu, takže výsledek vašeho výběru může být nakonec pozitivní.

S pozdravem,

Jaroslav Flegr

Vážení, děkuji vám tímto za udělení anticeny. Na oplátku vám uděluji cenu Big vytrhávač z kontextu a cenu Big censor.

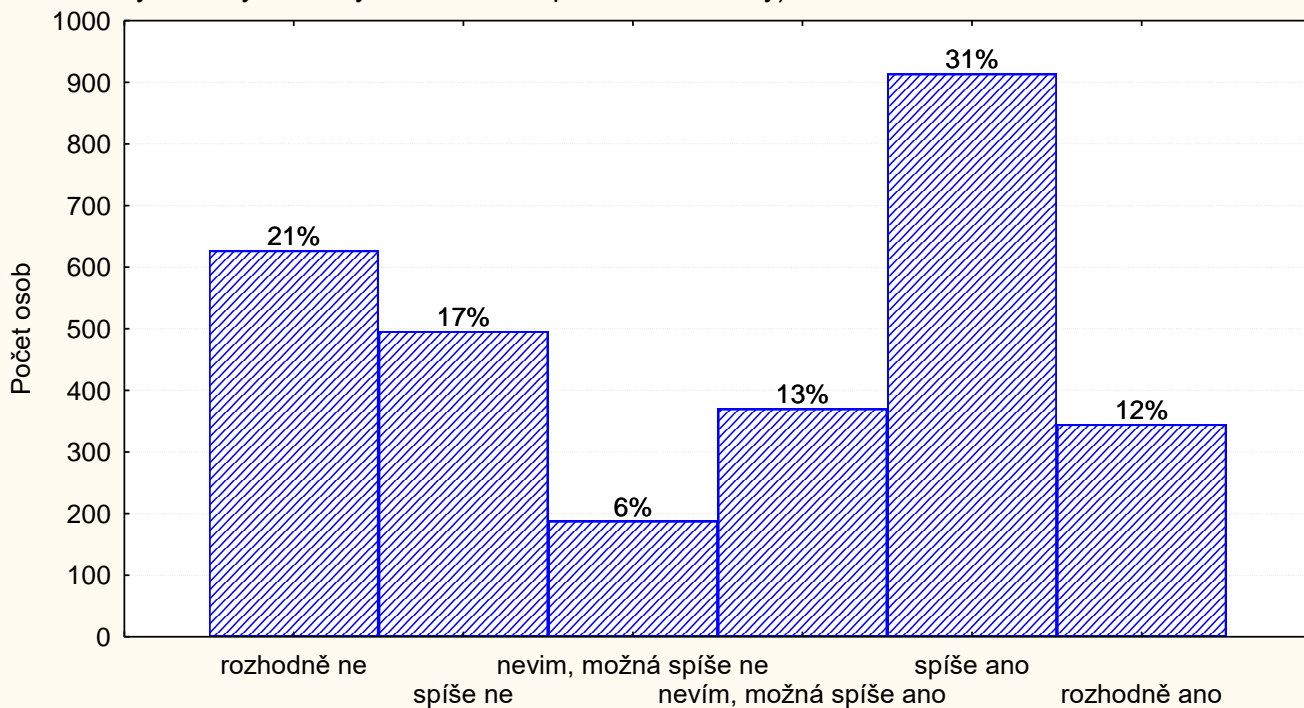
Příspěvek jsem uveřejnil pouze na svém facebooku, a to v rámci promoce dotazníku určeného ke zjišťování názorů veřejnosti na tuto a podobné otázky. Že ho odtud převzala některá média, a v jaké formě, jsem ovlivnit nemohl. Uvedl jsem ho výslovně tím, že je kontroverzní a že se spouště lidí včetně mých přátel líbit nebude. Důrazně jsem v něm upozornil na nutnost pečlivě regulovat takový zásah do občanských práv zákonem a navrhl, aby byl příslušný zákon připravený v předstihu, případně byl přejetý z legislativy některé demokratické země (tedy jistě nikoli Číny).

Mohu se mýlit, ale osobně považuji za společensky nebezpečnější, než je otevření diskuse o závažném etickém problému spojeném s pandemií (dilematu mezi zachováním občanských práv a svobod v plném rozsahu vs smířením se s desítkami tisíc obětí), snahu o její umlčení. Přiznávám, že na položenou otázku neznám správnou odpověď, ostatně jako velká část naší společnosti (viz graf). Zmíněné dotazníkové šetření ukázalo, že 60 % účastníků šetření je spíše nakloněno možnosti omezit za přísně definovaných podmínek právo na soukromí, aby se zabránilo šíření epidemie – tento velký vzorek 29 tisíc lidí však rozhodně není reprezentativní. Co by vás však mohlo z výsledků nyní zaujmout je, že ochota umožnit, aby stát v zájmu zastavení epidemie mohl na přechodnou dobu omezit svobodu projevu a zabránit tím šíření myšlenek, které by mohly zhoršit epidemickou situaci, byla výrazně nižší, dosahovala pouze 50 %. Na to, zda by měl mít stát z podobných důvodů právo omezit i svobodu bádání, jsem se neptal.

Oceňuji, že se snažíte dlouhodobě upozorňovat na nebezpečné tendence státu k narušování soukromí a svobod občanů a velmi vám v tomto i do budoucna fandím. Zároveň vás prosím, abyste vždy postupovali s velkým rozmyslem a velkou opatrností. Tendence potlačovat diskusi (v mém případě i bádání) na kontroverzní témata dehonestací aktérů, by se nám všem mohla velice vymstít. Jestliže například přijde v budoucnu další epidemie (a já se obávám, že přijde a bude horší), politici mohou bez jakékoli hlubší diskuse přijmout ve spěchu zákony, které nebudou inspirované legislativou demokratických zemí, ale třeba právě vámi zmiňovanou Čínou. A vyděšená veřejnost by to mohla akceptovat. Zákony obsahující dostatek pojistek proti zneužití by se měly diskutovat a přijímat v době, kdy politici a společnost nepanikaří, a nikoli až v době, kdy všem teče do bot a veškerý rozum a veškerá opatrnost jdou stranou. Jestliže zastavíme bádání a diskusi týkající se kontroverzních témat (a netýká se to zdaleka jen tématu práva na soukromí), mohli bychom se skutečně jednou probudit v Orwellovském světě.

Měl by mít stát v určité fázi epidemie právo omezit právo na soukromí a využívat i bez svolení osob informace o jejich poloze na základě dat od mobilních operátorů, z platebních bran a podobně?

(Pravidla by určoval zákon, opatření by platilo během nouzového stavu a jen na předem stanovenou dobu, informace by se nesměly používat pro jiné účely a po měsíci by se mazaly, za případné zneužití by se vždy ukládaly mnoholeté nepodmíněné tresty).

V Praze 11.3. 2021

Jaroslav Flegr

Zdroj:

Facebook <https://www.facebook.com/prof.jaroslav.flegr> 17.10. 2020

Tak Micíku, dneska se chystám pustit na velmi tenký led. To, co ti teď řeknu se spoustě lidí, včetně mých přátel, určitě nebude líbit. Nu, co se dá dělat. Mám to už v sobě dlouho a musí to ven.

Myslím, že v současnosti nastala doba, aby se v rámci již vyhlášeného nouzového stavu omezila některá důležitá občanská práva. Ono už k omezení řady těchto práv došlo – máme výrazně omezeno právo shromažďování, stát omezením otevírací doby výrazně zasáhl do svobody podnikání a v horizontu dnů se schyluje k zákazu vycházení. Myslím, že za situací, jako je ta dnešní, je nutné navíc na přechodnou dobu omezit i ochranu soukromí. Konkrétně, státním orgánům by mělo být povoleno využívat neanonymizovanou informaci o poloze jednotlivých osob z mobilních telefonů i bankovních transakcí. Právě takový zásah do soukromí totiž umožnil rozvinutým asijským státům neuvěřitelně zefektivnit vyhledávání

nově nakažených a porazit tak epidemii covidu. Je jasné, že takový zásah do občanských práv musí být pečlivě regulován zákonem. Povolení by muselo platit na jasně vymezenou dobu, získané informace by se nesměly využít na nic jiného než pro účely boje s epidemií (tedy ani pro účely trestních řízení) a za jakékoli zneužití těchto informací by musely hrozit mnohaleté, vždy nepodmíněné tresty.

Nevím, zda je možno takový zákon připravit dostatečně rychle, aby nám pomohl zvládnout už tuto poprázdninovou vlnu epidemie. Možná by se dal převzít s drobnými úpravami v hotové podobě z legislativy nějaké demokratické země. V této vlně však jeho nasazení není klíčové – situaci nechala vláda kvůli předvolebnímu politikaření zajít příliš daleko, takže nás stejně brzy nemine úplný zákaz vycházení. Jenže tahle vlna není poslední. Další nás téměř jistě čeká v sezóně respiračních onemocnění, tedy od konce listopadu do začátku března. A v té době už by nám daný zákon mohl pomoci výrazně snížit počty obětí a ekonomické ztráty. Aktivace ustanovení příslušného zákona by se měla stát stálou součástí pandemického plánu (až něco takového u nás konečně vznikne).

Tak Micíku, co si o tom myslíš? Víš co, zkus mi to říct v této anketě bit.ly/anketaCovid.

Opět přidávám na konec protikovidové dvanáctero

Nové protiepidemické dvanáctero:

- 1) Nainstalujte si do telefonu eRoušku.
- 2) Zachovávejte sociální distanc – když to jde, nepřibližujte se k jiným lidem blíže než na 2 metry a nedotýkejte se jich.
- 3) Umývejte si ruce mýdlem, jakmile se dotknete předmětů, kterých se dotýkali jiní lidé. Doma i kdekoli jinde desinfikujte sdílené předměty (klávesnice a podobně).
- 4) Noste kvalitní roušku, nejlépe s nanovláknny a vyžadujte, aby roušky nosili lidé ve vašem okolí.
- 5) Nevycházejte mezi lidi, když to není nezbytně potřeba. V rámci možností pracujte z domova, a to i za cenu případné změny zaměstnání či dokonce povolání.
- 6) Nakupujte vše, co lze pouze po internetu.
- 7) Nezúčastňujte se žádných hromadných akcí – hromadná akce se rozumí cokoli, kde je více než 5 lidí. To samé vyžadujte od členů domácnosti.
- 8) Větrejte a udržujte v místnostech vysokou relativní vlhkost (nad 40 %), například tím, že budete mít v místnostech nastavenou nižší teplotu (18-20°), a přitom budete nosit teplejší oblečení. V suchu kapénky vysychají a virus se udrží ve vzduchu dlouho a doputuje na delší vzdálenost.
- 9) Udržujte se v dobré fyzické kondici – jezte dost zeleniny, ovoce, vitamínů (především D a C – obojí jen v doporučeném denním dávkování), pohybujte se na čerstvém vzduchu v místech, kde nejsou lidi. Dostatečně odpočívejte a spěte.
- 10) Udržujte se v dobré psychické kondici – komunikujte telefonicky či elektronicky s přáteli, známými a příbuznými, hlavně s těmi dříve narozenými, konzumujte na dálku kulturu (hudbu, divadlo, filmy) čtěte knihy, vzdělávejte se, pomáhejte druhým, snažte se si udělat minimálně jednou denně radost.

11. Jestli tím neohrozíte rodinný rozpočet, tak utrácejte. Za vybavení domácnosti, šatníku, dílny, za knihy, vzdělání, opravy bytu, chalupy, za dovoz jídla z oblíbené restaurace. Šetrnost a střídmost ve spotřebě bývá považována za ctnost – v současné situaci to však neplatí. Investujte do své budoucnosti, zabavte se a nechte druhým vydělat.

12. Hledejte v nové situaci nové příležitosti. Zkuste napsat knihu, divadelní hru, složit písničku, malovat, rozjed'te novou zábavnou či vzdělávací stránku na internetu. Zkuste si osvojit nějaké umělecké řemeslo, nebo zkrátka řemeslo. Rozjed'te internetový obchod, poradenskou službu, prostě cokoli nového. Během epidemie dost lidí zchudne, ale řada jiných neuvěřitelně zbohatne. Další možná nezbohatnou, ale konečně pro sebe najdou ten pravý smysl života. Nepocházejte šanci se zařadit do těch dvou šťastnějších skupin.